

2026

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ВИПУСК № 209

 ОТГ ВСЕУКРАЇНСЬКА
АСОЦІАЦІЯ

Дайджест актуальних новин щодо
діяльності органів місцевого
самоврядування в умовах воєнного стану

УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ (КАДРИ)

Перевірки Держпраці по-новому: ухвалено Закон №4840-IX

23 квітня 2026 року опубліковано новий Закон України [від 08.04.2026 № 4840-IX](#) «Про основні засади державного нагляду (контролю)» (далі – Закон № 4840).

Змін зазнала і процедура проведення перевірок. Зокрема:

-запроваджується обов'язкова відеофіксація – інспектор зобов'язаний здійснювати запис з моменту прибуття на об'єкт перевірки;

-встановлюється чіткий строк для прибуття керівника – до 4 годин із моменту початку перевірки.

Інспекторам заборонено вилучати оригінали фінансових документів та комп'ютерну техніку. Також суб'єкт господарювання має право не надавати документи повторно, якщо вони вже містяться в державних реєстрах або були подані раніше.

Головна новація – запровадження добровільного аудиту. Тепер підприємства можуть самостійно ініціювати перевірку своєї діяльності без застосування штрафних санкцій з метою виявлення та усунення порушень до проведення заходів державного нагляду.

[Докладніше за посиланням](#)

УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ (КАДРИ)

Новий Класифікатор професій з 02.05: чи змінювати назви посад і що з посадовими інструкціями?

З 2 травня 2026 року запрацює Єдиний реєстр кваліфікацій – Класифікатор професій (Закон України від [15.04.2025 №4353-IX](#) «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення національної системи кваліфікацій відповідно до актуальних потреб ринку праці»).

На практиці це означає створення єдиної цифрової платформи, що об'єднає Класифікатор професій, довідники кваліфікаційних характеристик та Реєстр кваліфікацій.

Класифікатор професій стане складовою Єдиного реєстру кваліфікацій, про його скасування або заміну іншим документом не йдеться. Більше того, Мінекономіки вже [анонсувало](#) підготовку Зміни № 17 до Класифікатора професій, тож оновлення відбуватимуться за звичними процедурами.

[Докладніше за посиланням](#)

Пенсійний стаж по-новому: електронний облік без паперових документів

Відтепер підтвердити страховий стаж можна буде без подання паперових трудових документів. Основні дані для призначення пенсій Пенсійний фонд України отримуватиме самостійно через державні реєстри.

Закон перекладає обов'язок збору доказів про трудовий стаж з особи на державу. Відтепер ПФУ переходить від ролі пасивного контролера до активного суб'єкта пошуку інформації.

[Докладніше за посиланням](#)

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ФІНАНСИ

Уряд розподілив субвенцію громадам на облаштування укриттів у закладах освіти у 2026 році

Кабінет Міністрів України 20 квітня 2026 року ухвалив розпорядження № 350-р та № 351-р щодо розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування укриттів у закладах освіти.

Кошти спрямовуються на реалізацію публічних інвестиційних проєктів із створення безпечних умов у закладах загальної середньої та дошкільної освіти, зокрема на облаштування укриттів. Фінансування передбачене також для військових ліцеїв та ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою. Розподіл коштів між місцевими бюджетами визначено у додатках до відповідних урядових розпоряджень.

Рішення є частиною державної політики з підвищення безпеки освітнього процесу в умовах воєнного стану. Для громад це означає можливість створити або модернізувати укриття у закладах освіти, що забезпечує безперервність навчального процесу.

[Розпорядження від 20 квітня 2026 р. № 350-р](#)

[Розпорядження від 20 квітня 2026 р. № 351-р](#)

ДЕРЖАВНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

Уряд схвалив законопроект про неоподаткування щомісячної грошової виплати «€Садок»

22 квітня Уряд схвалив проект Закону України «Про внесення зміни до статті 165 Податкового кодексу України щодо невключення до оподаткованого доходу платника податку суми щомісячної грошової виплати «€Садок», щоб батьки, які отримують відповідну допомогу, не сплачувати з неї податок.

Відповідний законопроект на розгляд Кабінету Міністрів України внесло Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності з метою виконання Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми». Нагадаємо, що йдеться про старт з 2028 року нової програми «€Садок», що передбачає щомісячну виплату по 8000 грн батькам дітей 3–6 років (до 7–8 років для дітей з особливими потребами), якщо у громаді немає вільних місць у дитсадках

Це дозволить батькам дітей дошкільного віку отримувати державну виплату без податкових відрахувань з метою отримання їх дітьми послуг дошкільної освіти. Водночас сама участь у цій програмі сприятиме офіційному працевлаштуванню таких батьків та відповідно поповненню місцевих бюджетів ПДФО.

[Докладніше за посиланням](#)

ДЕРЖАВНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

Уряд виділив субвенцію на укриття в дитячих садках

20 квітня під час позачергового засідання Уряду було розподілено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво укриттів у закладах дошкільної освіти.

Так, розпорядженням Уряду від 20 квітня 2026 року № 351-р понад 972 млн грн буде спрямовано на будівництво 18 підземних укриттів у дитячих садках Вінницької, Дніпропетровської, Запорізької, Київської, Миколаївської, Одеської, Сумської, Харківської та Херсонської областей.

Це дозволить створити безпечні умови перебування дітей у закладах дошкільної освіти та надати їм доступні і якісні освітні послуги, зокрема йдеться про тих дошкільнят, які змушені були навчатись дистанційно.

[Докладніше за посиланням](#)

Оновлено Положення про академічний лицей

22 квітня 2026 року уряд ухвалив постанову №498 “Деякі питання функціонування лицейів”, яким вносяться зміни до Положення про лицей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2021 р. № 1062

Тепер лицейі в Україні працюватимуть за оновленими правилами: з чітким академічним спрямуванням, кількома профілями навчання та оновленими підходами до організації освітнього процесу. Упровадження змін буде поетапним: з 1 вересня 2026 року — для 150 пілотних лицейів, а з 1 вересня 2027 року — для всіх академічних лицейів.

Оновлене положення визначає лицей як заклад суто академічного спрямування. Обов'язковою є наявність щонайменше трьох профілів. Лицейі зможуть створювати змінні та міжкласні групи. Щодо оцінювання: лицей може обрати одну з трьох шкал: («зараховано / не зараховано»), рівневу (чотири рівні: П/С/Д/В), бальну (12-бальну шкалу). Якщо лицей запроваджує власну шкалу — зобов'язаний визначити правила переведення до шкали, встановленої законодавством. Конкурс на вступ до 10 класу проводять лише тоді, коли кількість заяв перевищує кількість місць

[Докладніше за посиланням](#)

ВETERАНСЬКА ПОЛІТИКА

Уряд оновив правила для надання грантової підтримки через Український ветеранський фонд

Мінветеранів

Кабмін оновив механізм фінансування програм підтримки ветеранської спільноти, зокрема через Український ветеранський фонд. Документ розробили на виконання Закону України «Про ветеранське підприємництво».

Згідно зі змінами, уточнено перелік осіб, які можуть претендувати на грантову підтримку, а також визначено підстави для відмови у її наданні.

Державне фінансування передбачене за двома напрямками. Перший — ветеранське підприємництво: гранти на створення або розвиток власної справи, зокрема відкриття малого бізнесу чи масштабування вже діючого. Другий — підтримка та адаптація: кошти можуть отримати громадські організації, які працюють із ветеранами, їхніми родинами та сім'ями загиблих військових, зокрема у сфері відновлення здоров'я та повернення до цивільного життя.

Подати заявку можуть ветерани-підприємці, які офіційно зареєстрували бізнес і мають відповідний статус, а також громадські об'єднання. Для останніх передбачено низку вимог: реєстрація не менше року, неприбутковий статус, діяльність у сфері захисту прав та інтересів ветеранів і наявність у керівництві ветерана або члена його родини.

Оновлений порядок покликаний уніфікувати правила розподілу коштів і зменшити ризики їхнього нецільового використання. Крім того, це підвищує довіру до програм підтримки ветеранів і дає більше можливостей тим, хто справді хоче відкрити бізнес або потребує допомоги після служби. Все це сприятиме економічній активності ветеранської спільноти і їхній інтеграції у цивільне життя.

[Докладніше за посиланням](#)

ВETERАНСЬКА ПОЛІТИКА

Удосконалено механізм набуття спеціального статусу для ветеранського бізнесу

Кабінет Міністрів України оновив Порядок надання, позбавлення, припинення та поновлення статусу суб'єкта ветеранського підприємництва, затверджений постановою КМУ від 11.02. 2026 №119.

Основні нововведення:

Подати заяву на отримання статусу можна буде онлайн через портал Дія,Набуття, припинення чи поновлення статусу автоматично фіксуватиметься в Єдиному державному реєстрі ветеранів війни (ЄДРВВ).

З'явиться можливість формувати витяг про статус ветеранського підприємництва через портал Дія. Хто може отримати статус:

ветерани й ветеранки, які зареєстровані як фізичні особи-підприємці (ФОП);

ветерани й ветеранки, які здійснюють незалежну професійну діяльність (адвокати, приватні виконавці, нотаріуси, арбітражні керуючі тощо) та перебувають на податковому обліку як самозайняті особи;

юридичні особи приватного права, якщо їхні засновники, учасники або кінцеві бенефіціари є ветеранами чи ветеранками війни.

Це важливий крок до формування ефективної державної підтримки ветеранського бізнесу та зміцнення економічної самостійності Захисників і Захисниць у цивільному житті.

Докладніше за посиланням

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

На місяць продовжено терміни подачі документів для допомоги на проживання для ВПО

Мінсоцполітики напрацювало зміни до постанови, яка регулює порядок надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам. Вони передбачають розширення категорій отримувачів, щоб не залежно від доходу родини, діти ВПО отримали допомогу на проживання та нові можливості для непрацевдатних людей. Відповідну ініціативу підтримав Кабінет Міністрів України.

Термін подачі заяв на отримання допомоги на проживання для ВПО продовжено до 1 червня 2026 року. Нарахування виплати для дітей ВПО, незалежно від доходу батьків, здійснюватиметься з 1 лютого 2026 року, за умови подачі заяви до 1 червня 2026 року.

Ще одна важлива зміна торкнеться непрацевдатних осіб з числа ВПО. У зв'язку із підвищенням прожиткового мінімуму, внутрішньо переміщені особи, яким припинили виплату на проживання через перевищення граничного доходу, відтепер можуть подати документи на перегляд виплат. Нарахування виплат з 1 січня 2026 року відбудеться за умови подачі заявки до 1 червня 2026 року.

Якщо документи для перерахунку буде подано пізніше 1 червня 2026 року, виплати будуть нараховуватись з місяця подачі заяви про допомогу.

Збільшено тривалість допомоги для ВПО. Максимальну кількість шестимісячних періодів виплат подовжено з чотирьох до п'яти.

Це дозволить найбільш вразливим категоріям переселенців отримувати державну підтримку на півроку довше.

[Докладніше за посиланням](#)

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Послуга життєстійкості стане загальнонаціональною

24 квітня 2026 року у Києві відбувся Форум життєстійкості, під час якого обговорили розвиток системи надання психосоціальної підтримки у громадах.

На форумі підбили підсумки експериментального проєкту з надання комплексної послуги з формування життєстійкості, який тривав два роки.

За цей час до проєкту долучилися 305 громад. З'явилися 326 надавачів послуги, яких раніше як сегменту не існувало, і понад 86% із них — це громадські та благодійні організації.

Система вже має значний обсяг і охоплення. Понад 570 тисяч людей отримали підтримку. Тільки за останні пів року проведено більше ніж 500 тисяч заходів і надано понад 760 тисяч годин послуг. Міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України Денис Улютін заявив, що послуга життєстійкості має стати загальнонаціональною з однаковою якістю для кожної людини через впровадження державного стандарту, який задає єдині правила. Експериментальний проєкт із організації надання комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості в територіальних громадах триватиме до 30 червня 2026 року.

Експериментальний проєкт покликаний допомогти українцям подолати наслідки травматичного досвіду війни, адаптуватися до складних обставин і зберегти ментальне здоров'я.

[Докладніше за посиланням](#)

ЗЕМЕЛЬНІ ПИТАННЯ

Урядом оновлено Методику нормативної грошової оцінки земельних ділянок

20 квітня 2026 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 495, якою затвердив зміни до Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок.

Оновлення Методики дасть змогу враховувати фактичний стан сільськогосподарських земель, зокрема у південних регіонах, де умови господарювання змінилися через кліматичні чинники та руйнування Каховської ГЕС.

Змінами передбачено уточнення підходів до розрахунку вартості ріллі у Запорізькій, Херсонській, Миколаївській та Одеській областях з урахуванням втрати зрошення.

Також передбачено обов'язкове врахування актуальних гідрометеорологічних даних про рівень вологозабезпечення, що дасть змогу точніше відобразити реальні умови господарювання.

Крім того, запроваджено спрощену процедуру отримання витягів: заявник зможе самостійно обирати дату, станом на яку бажає отримати значення оцінки.

Також оновлено форму витягу, що міститиме детальний опис характеристик земельної ділянки та складових розрахунку вартості.

Постанова набрала чинності 22 квітня 2026 року, крім окремих пунктів, які вступають у дію через три місяці.

[Докладніше за посиланням](#)

Всеукраїнська Асоціація ОТГ

тел.+38 068 914 17 35

e-mail: office@hromady.org

Канали комунікації

За посиланням

SALAR International
У складі Шведської Асоціації
місцевих влад і регіонів

Швеція
Sverige

Polaris

співпраця з
німеччиною
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

KFW

unicef
ДЛЯ КОЖНОЇ ДИТИНИ

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
За підтримки Швейцарії

DECIDE
швейцарсько-український проєкт
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

DOCCU
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

PÄDAGOGISCHE
HOCHSCHULE
ZÜRICH

PH
ZH